

HARASSEK STEFAN, ur. 29 IX 1890 w Krakowie, zm. 7 XII 1952 w Lublinie, historyk filozofii i pedagog.

Studiował na wydz. filozofii UJ w Krakowie i na Uniw. Wiedeńskim; z inspiracji I. Chrzanowskiego podjął studia nad historią polskiej myśli filoz.; doktorat filozofii uzyskał 1915 na podstawie rozprawy *Kant w Polsce przed rokiem 1830* (Kr 1916), w której przedstawił wpływ I. Kanta na pol. myślicieli (J.K. Szaniawskiego, F. Jarońskiego, T. Czackiego) oraz krytykę jego poglądów u reprezentantów pol. oświecenia (H. Kołłątaja, S. Staszica i Jędrzeja Śniadeckiego); od 1917 był współpracownikiem Komisji Historii Akademii Umiejętności w Krakowie; po habilitacji na wydz. filozoficznym UJ wykładał tam 1925-39 historię filozofii; 1937 podjął współpracę z Komisją Historii Literatury PAU w Krakowie; 1939 wraz z in. profesorami UJ został aresztowany i przewieziony do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, skąd powrócił 1940; do zakończenia wojny brał udział w tajnym nauczaniu jako nauczyciel języka pol., historii pol. i propedeutyki filozofii; po wojnie wznowił zajęcia na UJ; wkrótce został powołany na katedrę historii filozofii UMCS w Lublinie, gdzie został prof. zwyczajnym i prowadził wykłady z historii filozofii, pedagogiki oraz logiki (do 1950); w tym samym czasie wykładał historię filozofii nowoż. na KUL. Jako badacz dziejów filozofii, zwł. polskiej w XIX w., H. podkreślał nar. specyfikę twórczości filoz. tej epoki oraz jej istotny wkład w życie duchowe pol. narodu. Do jego podstawowych prac należy monografia *Józef Gołuchowski. Zarys życia i filozofii* (Kr 1924) oraz artykuły – *Piotr Duhem i Max Scheler o cechach narodowych nauki i filozofii* (KF 9(1931) 367-404, 10(1932) 1-45), *Prolegomena do filozofii narodowej Trentowskiego* (KF 11(1933) 282-293, 301-331), *Pomysł i założenia epistemologiczne „filozofii naukowej” Trentowskiego* (KF 12(1935) 1-47), *„Krytyka rozumu praktycznego” jako etap kształtowania się pojęcia wzniosłości Kanta* (KF 13(1936) 215-244), *Trentowski o filozofii narodów europejskich* (KF 13(1936) 122-341) i *Idea pokoju w dziejach myśli ludzkiej* (PF 45(1949) z. 3-4, 303-316).

Tygodnik Powszechny 8(1952) z. 51-52; N. Łubnicki, PSB IX 293; A. Ściegienny, FPS 111.

Józef Zon